

Pas was middernacht voorbij.

Akelig voer de wind door de dennenbossen, zwepend de droge takken die krakend tegen elkander botsten.

Cartouche verliet zijn hut.

Liza sliep daarbinnen gerust, wellicht dromend van haar vermeend geluk.

Cartouche was somber gestemd.

Was het omdat hij nog geen bericht van de « notaris » ontvangen had over de gevangenen ?

Ook dat drukte hem, maar toch niet veel, want hij rekende op de scherpzinnigheid van de spion.

Maar nu hij opnieuw gehuwd was, dacht hij aan die andere vrouw... Clothilde.

Het merkteken, in zijn wang onuitwisbaar aangebracht door de krankzinnige moeder van zijn slachtoffer, gloeide als vuur.

Cartouche wilde aan iets anders peinzen.

Maar altijd weer verscheen Clothilde voor zijn geest... Clothilde en haar kindeke.

En de rover dacht aan de wonderlijke gebeurtenissen bij haar graf... aan het wicht, dat in de armen der moeder werd gelegd.

— Onzin, alles onzin, mompelde de hoofdman. Oude wijvenpraat, dwaas bijgeloof. Clothilde is dood! Maar natuurlijk denk ik nu meer aan haar dan anders. Doch ik wil ze geheel vergeten.

— Wiedaar ? riep een schildwacht. Kapitein, zijt gij het ?

— Ja, houd maar goed de wacht. Ik kon niet slapen en wil wat rondwandelen.

— Moet ik u volgen, kapitein?

— Neen!

Cartouche peinsde weer aan 't graf.

— Ik vrees niets, zei hij, als om zich zelf te verontschuldigen. Dwaze praat... dom bijgeloof. Ja, ik durf nu wel naar het graf heengaan... en ik zal 't doen ook... en 'k zal er op stampen, om te tonen, dat ik niets meer om dat wijf geef.

De roverkapitein trok langs het bos.

Klagend loeide de wind.

— Lelijk weer, mompelde Cartouche. Maar ik vrees de wind niet. Er zijn geen huilende geesten... dom bijgeloof.

Ginds lag het graf, een heuveltje onder de bomen.

Daar rustte de adellijke jonkvrouw, de dochter van een burggraaf.

Daar wilde Cartouche zijn verachting tonen, door te stampen op de groeve, alsof hij aldus zijn sombere gepeinzen verdrijven kon.

Maar eensklaps bleef Cartouche hevig verschrikt staan.

Hij wilde vluchten, maar kon niet.

Wijd openden zich zijn ogen en angstig staarden ze naar Clothilde's groeve, waar de wind een lijkzang kloeg.

Bij het graf stonden drie witte gedaanten.

Openden zij de kuil?

Het graf was reeds open.

Cartouche zag het duidelijk bij het sterrenlicht, dat de snel schuivende wolken nu en dan doorlieten.

Wat haalden ze boven?

Een lichaam!

Clothilde!

Wat hieven ze nu op?

Het deksel van een kist? Zouden ze Clothilde meevoeren?

Waren het geesten, die niet dulden zouden dat zij, de arme vrouw, rusten bleef bij die hut, waar Cartouche een nieuw slachtoffer had gebracht?

Fluitend schoot de wind door de bomen; gillend joeg hij over de vlakte.

Voerde de stormwind die drie geesten en Clothilde mede?

't Was stil op de heide buiten het klagen van de wind.

Ginder verre op de berg, zag men een lichtje branden. Daar waakte men.

De wind deed het licht bengelen en 't leek wel of het dwaallicht was.

De drie gestalten werkten geruisloos voort.

Af en toe zag Cartouche dat er bijgelicht werd om de toestand der zaken na te gaan.

Hij zag hoe een der gestalten zich voorover boog en een kus drukte op het koude gelaat van de overledene.

En toen 't lijk in de kist lag zag men de drie gestalten op de knieën zinken, een kruiske maken en de handen vouwen.

Zij baden.

Zij baden lang.

De roverkapitein bleef als aan de grond genageld staan.

Hij kon geen stap verroeren.

BAKELANDT

De
gezant

www.uitgeverijlancer.nl

Had hij willen schreeuwen hij had niet gekund, want zijn keel was dichtgeschroefd.

Thans, thans brak het koude angstzweet hem uit.

Hij voelde schrik als een kind.

Nu zag hij hoe de witte gedaanten opstonden, na opnieuw het kruisteken te hebben gemaakt.

Hij zag dat zij elkander toekeken en knikten.

Het deksel werd op de kist gelegd en nu hoorde hij duidelijk het schroeven van een houten vijs.

Over de kist werd een wit laken gelegd.

En nu nam men de lijken op. De lijken van moeder en kind.

De wind verdubbelde.

Hij kloeg en raasde en scheen een lijkzang te zingen.

Langzaam zag hij de witte gestalten de kist opnemen en achter het struikgewas verdwijnen.

Cartouche slaakte een woeste kreet en ijldde naar de hut terug.

Snel sloot hij zich op.

Liza ontwaakte.

Bij het licht van een lantaarn zag ze de verwrongen gelaatstrekken van haar man.

— Mathijs! riep ze verschrikt.

Hij antwoordde niet.

— Mathijs, Mathijs! wat is er gebeurd? En ze verliet haar bed en boog zich over hem neer.

Bezwijmd lag de kapitein met het hoofd op de tafel.

Wenend sloeg Liza een doek om, snelde naar buiten en riep om hulp.

Schildwachten stormden binnen.

— De kapitein is dood! jammerde de vrouw.

— Neen, slechts bezwijmd, zei een der mannen.

Men hief het zware hoofd van Cartouche op 't viel neer als een blok.

— Ziet ge wel dat hij dood is! jammerde Liza.

— Maak nu geen misbaar, vrouw, zei een der rovers. Ik denk niet dat 't zo erg zal zijn.

Het gelaat van Mathijs was askleurig.

Men trok de oogschelen open. Men zag alleen nog het wit der ogen.

— Hij is dood! dood! dood! jammerde de vrouw. God welk een huwelijksnacht!

Een der mannen had de pols van de kapitein vastgegrepen.

— Niet! riep hij verheugd. Hij leeft nog. De pols slaat maar traagjes. 't Is slechts een bezwijming. Haal nu algauw eens wat water en als ge azijn hebt des te beter.

Men haalde wat men vroeg.

De man gelukte er in Cartouche bij te brengen.

Verdwaasd zag hij op.

— Waar ben ik? vroeg hij dof.

— In uw hut, kapitein.

— Waar zijn ze?... Zijn ze daar nog? Drie waren er... Zijn ze weg? stamelde hij, en zijn blik verried hevige angst.

— Kapitein, ge zijt ziek... drink eens... brandewijn, hernam de wachter.

De roverbaas werd kalmer.

— Leg mij te bed, zei hij dan.

Daar viel hij in een onrustige sluimer en sprak herhaaldelijk Clothilde's naam uit.

Tegen de morgen scheen hij veel beter.

— Ik heb zeker benauwd gedroomd, zei hij tot Liza.

— Ge zijt deze nacht buiten geweest.

— Buiten ?

— Ja. Wandelt ge soms in uw slaap ?

Toen herinnerde Cartouche zich alles.

Maar dat gezicht moest zinsbedrog geweest zijn... niets dan zinsbedrog.

— Ja, ik zal in mijn slaap gewandeld hebben, stemde hij toe.

— Ik vond u bezwijmd met 't hoofd op de tafel, hernam de vrouw.

Een schildwacht klopte op de deur. Liza opende.

— Is de kapitein al wakker, vroeg hij.

— Ja, waarom ?

— Ik heb nieuws.

— Laat hem hier komen ! riep Cartouche. Hebt ge tijding van de notaris ?

— Neen, kapitein.

— Wat dan ?

— Er is iets ergs gebeurd, kapitein.

— Maar voor de duivel, spreek dan toch ? Wat is er gebeurd ?

— Het graf van vrouw Clothilde ligt open en het lijk is verdwenen.

Cartouche schrok geweldig.

Het was dus geen zinsbedrog geweest.

Hij had waarlijk de drie witte gedaanten gezien. De hoofdman veinsde kalmté.

— Is het graf leeg ?

— Ja, kapitein.

— Bah ! de een of andere lijkschender zal gemeend hebben, dat Clothilde met ringen en gouden ketens begraven is geworden.

— Neen, kapitein. Men heeft drie witte gedaanten op de heide gezien.

— Onzin !

Maar Cartouche's tanden klapperden, toen hij dit woord sprak.

— Wie heeft ze gezien ? vroeg hij.

— Schildwachten, die langs de kant van Heist staan.

— Dwaasheid. Zijn ze daar ?

— Ja, kapitein.

— Roep ze binnen !

Twée jonge mannen traden in de hut.

Ze zagen er bleek en ontdaan uit.

— Wat hebt ge gezien ? vroeg Cartouche.

— Witte gedaanten, kapitein, zei de eerste.

— Waar ?

— Op de heide.

— Maar waar, de heide is zo groot. Beeft ge nu nog van angst ?

— Ze verdwenen op de weg naar Heist, wij hoorden dan 't geratel van een rijtuig.

— Geesten rijden toch niet in een koets.

— Ik heb geen koets gezien, heer.

— Gingen ze dicht langs u voorbij?

— Ja.

— En droegen ze iets?

— Ja, maar wat, kon ik niet zien. Een lang voorwerp was het.

— Maar waarom beeldt ge hen niet aan?

— Geesten, kapitein?

— Och, geesten! Er zijn geen geesten, zei de hoofdman onverschillig, ofschoon zijn hart bonste.

— Kapitein, een gewoon mens zal 's nachts niet ongehinderd voorbij mij gaan, doch tegen geesten strijd ik niet.

— Er zijn geen geesten, riep Cartouche met een vloek.

— Maar, kapitein, wie heeft dan het graf open gemaakt?

— Lijkschenders! Wist gij maar wie! Maar ik zal het wel onderzoeken. Gij kunt heengaan. Hoor eens, zwijg over die zaak.

— Ja, kapitein.

— Schildwachten, vult het graf onmiddellijk.

— Tot uw dienst, kapitein.

Cartouche bleef met Liza alleen.

— Mathijs? zei de laatste.

— Wat is er?

— Denkt ge soms nog aan Clothilde?

— Wel neen! Waarom vraagt ge dat?

— Ge hebt deze nacht van haar gedroomd.

— Ik!

— Ja, Mathijs, ge hebt dikwijls haar naam genoemd.

— Zijt ge jaloers van een dode?

— Neen, Mathijs.

— Leuter dan ook niet!

— Mathijs, zijt ge nu al boos op mij?

— Maar neen, doch ge ziet dat ik in een lastige zaak gewikkeld ben. Als ik die vervloekte historie niet ophelder, wordt gans mijn bend bijgelovig. Ik moet onmiddellijk weg.

— Maar ge zijt nog ziek!

— Een roversbaas is nooit ziek.

— Ge zijt zo bleek...

— Liza, hoor eens, spreek mij nooit tegen. Hebt ge dat verstaan? Dan blijven wij de beste vrienden.

Cartouche kleepte zich. Hij gevoelde zich zwak. Zijn hoofd duizelde.

Maar hij zou zich kloek houden en niemand laten gissen, wat hij deze nacht geleden had.

De hoofdman der Pijpelheide trad buiten.

Een schildwacht naderde hem en zei:

— Het graf is gevuld, kapitein.

BAKELANDT

DE GEZANT

— 't Is goed. Zwiġg nu over die zaak!

— Wees gerust, kapitein!

— Ha! ginds komt de «notaris». Eindelijk! kreet Cartouche en hij liep zijn spion tegemoet.

— Hebt ge nieuws?

— Ja.

— Laat horen!

— De pioniers zijn nu te Mechelen. Tussen Heist en deze stad konden wij niets doen, want zij werden door vele soldaten begeleid. Er waren mannen uit Mechelen gekomen om hun makkers, die al te Heist waren, te versterken.

— Wat rapper, «notaris»!

— De komst der pioniers bracht gans Mechelen in beweging. De burgers meenden, dat men rovers gevangen genomen had.

— Dan waren ze niet mis.

— 't Is waar, doch onze vrienden werden niet als rovers behandeld.

— Nu weet ik nog niets. Ge zijt langdradig, «notaris». Werd Filips, de bezembinder, als pionier aangenomen?

— Ja, hij is bij het troepje.

— Hebt ge hem gesproken?

— Ja.

— Maar vertel dan rapper! Wat moeten wij doen? riep Cartouche ongeduldig.

— Om tien uur worden onze makkers, onder klein geleide van Mechelen naar Brussel gevoerd.

— Onder klein geleide?

— Ja. De Fransen denken, dat ze aan die zijde niets te vrezen hebben. Maar tussen Mechelen en Vilvoorde kunnen wij onze vrienden verlossen.

— Ja, om tien uur vertrekken ze. Dan moeten we op weg gaan.

— Onze vrienden zijn niet geboeid.

— Te beter.

— Filips heeft hun alles verteld en hen aangeraden zeer gehoorzaam te zijn.

— Dat was slim, want nu genieten ze zeker veel vrijheid.

— Zoals ik reeds zei, is geen hunner geboeid. 't Zal dus niet moeilijk zijn hen te bevrijden.

Cartouche zette de handen als een trompet aan den mond.

Ha, ho, hoe! schalde het over de heide.

Nog enige malen werd die kreet herhaald.

't Duurde niet lang of een vijftiental binders waren reeds ter plaatse.

Allen waren gewapend met pistool of mes.

— We zijn nog met te weinigen. Straks zal ik nog eens roepen, zei hij dan.

Cartouche liet zijn paard halen en voerde zijn kerels aan.

Op andere plaatsen herhaalde hij zijn kreet en 't duurde niet lang of een dertigtal welgewapende binders omringden hem.

Een binder werd nog gezonden om aan iedere hut aan te kloppen en de mannen op te roepen.

— «Notaris», gij blijft op de heide, sprak de kapitein dan. Gij zult in mijn afwezigheid voer orde en rust zorgen

Een blijde glans verhelderde 't gelaat van de jongeling.

— Ga naar mijn hut en zorg vooral voor mijn vrouw, zei de overste.

— Uw vrouw ?

— Ja. 't Is waar, gij weet niet, dat ik gisteren gehuwd ben.

— Met Liza ?

— Ja.

De « notaris », die, zoals de lezer zich herinnert, het meisje ook met zijn liefdesverklaringen had lastig gevallen, doorstond de scherpe onderzoekende blik, die Cartouche op hem richtte, zonder zijn gelaat te vertrekken.

— Ga nu ! zei Cartouche.

De bende begaf zich nu op weg.

De « notaris » oogde haar nog even na en begaf zich naar de hut.

— Ei, Liza is getrouwd: Ze is 't wijf van de kapitein ! Morré heeft ze toch ook niet gekregen. Waar zou Sus zijn ? O, wat zal hij jaloers wezen ! Ik ben nu kapitein; daarvoor wil ik Liza wel opofferen.

De « notaris » ontmoette niet ver van de hut Sus Morré.

— Hebt gij de oproep van de kapitein niet gehoord ? vroeg de « notaris », die nu reeds zijn gezag uitoefenen wilde.

— Neen.

— De kapitein is met de mannen op weg, om de pioniers te verlossen. Spoed u, ge kunt hen nog inhalen !

— Ik heb geen lust om mij de adem af te lopen, antwoordde Morré, nors.

— Ik gebied u onmiddellijk te vertrekken ! riep de « notaris ».

— Gij ! Gij gebiedt mij !

— Ge hoort het toch !

— Houdt op met dat grapje, het zou gevaarlijk voor u kunnen worden.

— Morré, ik ben nu kapitein en ik gelast u, u onmiddellijk bij de mannen aan te sluiten ! Ge verstaat me, niet waar ?

De ander vloekte van woede

— Ha ! Gij zijt nu kapitein, siste hij. Gij verlopen « notaris » zoon, gij lafaard, gij last van de bende die van ons geld smeert en teert. En ik zou u moeten gehoorzamen !

— Als ge mij beledigt, beledigt ge Cartouche, hernam de notaris.

Morré greep de jongeling bij de borst, schudde hem door elkander en tierde.

— Zo erken ik uw gezag ! Weet ge het nu ?

— Ge zult er de gevolgen van ondervinden, dreigde de ander, die in zijn hart Morré vreesde.

— Terg me niet, terg me niet, of ik dood u ! kreet Sus.

Hij gaf de plaatsvervangende overste een schop en wierp hem dan neer.

— Dag, kapitein ! spotte hij.

— Dat zult ge bekopen, zei de notaris, ziedend van toorn.

— Kerel ik raad u aan uw woorden tweemaal in uw mond rond te draaien, alvorens ze over uw lippen te laten komen. Het lust me niet van u bedreigingen te horen.

— En toch zal ik me wreken, verstaat ge dat, hovaardige zot !

De « notaris » was door de schop die hij had ontvangen, zo diep beledigd, dat hij zijn vrees tegenover Morré aflegde en alleen nog op wederwraak bedacht was.

THE HISTORY OF

BAKELANDT

Beide mannen keken elkander in de ogen.

Morré naderde een stap tot de jongeling, stak hem zijn vuist onder de neus en riep :

— De eerste maal dat gij het nog waagt mij te beledigen, sla ik u mijn vuist als een knots op uw dikke hersenpan. Ik heb geen bevelen van u te ontvangen, steeds heeft Cartouche me altijd als zijn plaatsvervanger aangesteld en ik duld geen meesterschap van jongbekken die pas in de bende zijn aangekomen. Ik ben en blijf de kapitein tijdens Cartouche's afwezigheid.

— Gij hebt gehoord wat ik u zeide, wedervoer de « notaris », Cartouche heeft mij bevolen in zijn plaats op te treden en deze post zal ik met de uiterste kracht-dadigheid verdedigen.

Morré nam zijn tegenstrever van het hoofd tot de voeten op. Het kookte in hem en weinig scheelde het of hij zou de « notaris » een tweede maal hardhandig bewerken.

Maar hij bedacht zich in tijds en keerde zich woedend om.

Morré gaf aan zijn woede lucht door 't uitbraken van allerlei verwensingen.

— Zo vernedert Cartouche mij ! riep hij uit. Maar nu is het genoeg. Mij tot spot stellen van allen ?

Neen, neen, Cartouche, aldus niet ! 'k Heb ook nog vrienden.

Weldra werd Morré kalmer.

En toen gevoelde hij weer zijn machteloosheid.

Heden zou Cartouche de pioniers bevrijden en daardoor zijn gezag vermeerderen.

— Toch zal de tijd der wraak komen, mompelde de verbitterde jonkman. En van nu af bestrijd ik hem in stilte, maar toch hardnekkig. Ha ! Cartouche is weg, en Liza is alleen in de hut. Dat moet Stijn weten. Stijn heeft ook de oproep gehoord, maar weigerde te gehoorzamen. Stijn is even verbitterd als ik en hij kan niet veinzen. Ik moet naar hem heen.

Morré lachte spottend.

Een duivelse trek maakte weer zijn gelaat onkennelijk, gelijk op de morgen toen hij Liza aanrandde.

Er broeide een plan in zijn kop, en om het zo vlug mogelijk te kunnen uitvoeren, snelde hij naar de hut waar Stijn woonde.

De uil zat voor zijn deur.

— Hebt ge de oproep niet gehoord ? vroeg Sus.

— Ha, ho, hoe ! spotte Stijn. Ja, ik hoorde het, maar hij mag zijn keel hees schreeuwen.

— Gij wildet dus niet gaan ?

— Neen. Waarvoor moesten wij samen komen ? Zeker om te vernemen, dat Cartouche ons een schoon meisje heeft ontroofd.

— Neen, ze zijn weg om de pioniers te bevrijden.

'k Ben blij dat ik niet meegegaan ben. Al gevaarlijke karweien, die geen geld in de tas brengen.

— Stijn, Liza is alleen.

— Zijt gij dan niet aangesteld als plaatsvervanger van Cartouche ?

— Neen, bij alle duivels neen ! Weet ge wie ?

— Wie dan ?

- De notaris!
- Dat gaat te ver! Wat, die smulbuik, die drinkebroer moet ons bevelen?
- Ik heb hem zo juist afgetroefd. Denk eens, hij wilde mij gebieden met de mannen mee te gaan.
- 'k Had hem neergeschoten! Ha! Cartouche spot met ons. Als ik nog aan gisteren denk, kookt mijn bloed.
- Was het geen eer getuige te zijn bij het huwelijk van uw oud lief?
- 't Lief was ik schier vergeten... maar die vernedering! Voor wien ziet hij mij aan? Maar Liza is nu alleen! Welnu, Stijn zal tonen, dat hij zich niet straf-feloos vernederen laat.
- Pas op voor Cartouche's wraak, zei Morré listig.
- Ik lach met die wraak. Wat kan mij heel deze bende schelen! Alles spel en drukte, maar geen geld! Vergulde armoede. Ik zal op mijn eigen beginnen! Ik heb Cartouche niet nodig, maar eerst wraak over het gebeurde van gisteren. Toen heeft die pocher gelachen en gespot, heden zal hij wenen!
- Wat gaat ge doen?
- Straks zult ge het wel horen.
- Doe geen beestigheden Stijn...
- Ik heb er genoeg van, riep Stijn.
- Ik herhaal u, zei Morré, dat ge geen beestigheden moet doen. Ge weet, op een gegeven ogenblik zult ge zien dat al de leden der bende tegenover u zullen staan.

- Dat zullen we zien. Ik heb er genoeg van, vervloekt!
- Hij spuwde verachtelijk op de grond.
- Stijn ging zijn hut binnen.
- Morré juichte inwendig.
- Na enige ogenblikken kwam de uil weer buiten.
- Ik kan wel op mijn eigen werken, zei hij. Ik heb Cartouche niet nodig.
- Ga op zij, Sus.
- Wat gaat ge toch doen?
- Deze hut in brand steken en daardoor de schildwachten naar mijn hut lokken.
- Het droge stro schoot gemakkelijk in brand en weldra stond de stulp in vlam.
- De uil verdween in het bos.
- Morré staarde een ogenblik in het vuur. Dan sprong ook hij tussen de bomen.
- Men moest hem hier niet zien.
- En vol van helse gedachten ijldde hij ook door het dennenbos, de uil achterna.

STIJN EN MORRE.

- De notaris had zonder verder ontmoetingen Cartouche's hut bereikt.
- Drie jongelingen hielden er de wacht.
- Notaris, zijt gij niet mee? vroeg er een.
- De kapitein heeft mij gelast het bevel te voeren tijdens zijn afwezigheid.
- antwoordde de aangesprokene fier.
- De wachters zagen verrast op.
- Is 't waar? vroeg er een.

THE GREAT BRITISH EMERALD
J. L. GARDNER
HANELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955